

Beretning nr. 2. Beretning afgivet af Udvalget vedrørende Dansk Sikkerhedspolitik den 15. november 1990

Beretning

vedrørende

CSCE (Konferencen om Sikkerhed og Samarbejde i Europa)

Udvalget har i overensstemmelse med den procedure, der blev fastlagt i Folketingets dagsorden (D 9) af 17. november 1988, gennem udenrigsministeren modtaget en besvarelse fra formandskabet for Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg (SNU) vedrørende den europæiske sikkerhedsordning set i lyset af CSCE-processen og den tyske samling. Besvarelsen vil blive optaget som bilag til den trykte beretning.

Endvidere har udvalget 8. november afholdt en offentlig høring om CSCE.

Endelig har udvalget under et samråd 14. november med udenrigsministeren modtaget en redegørelse om situationen op til CSCE-topmødet, der afholdes i Paris 19.-21. november. På denne baggrund ønsker et *flertal* (Socialdemokratiets, Det Konservative Folkepartis, Venstres, Fremskridtspartiets, Det Radikale Venstres, Centrum-Demokraternes og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) at udtale følgende:

Strukturen i det internationale system har i de sidste 4-5 år været i opbrud.

Forholdet mellem USA og Sovjetunionen har udviklet sig i en stadig mere positiv retning siden midten af 1980'erne. Regelmæssige topmøder mellem de to supermagters ledere har været med til at skabe et system præget af afspænding. Nedrustningsaftaler, som f.eks. INF-aftalen, har været med til at cementere afspændingen.

Sovjetunionen har – siden Mikhail Gorbatsjov kom til magten i 1985 – oplevet en revolutionær udvikling. Indenrigspolitisk har landet været præget af økonomiske reformer (perestroika) og større åbenhed i det kulturelle og politiske liv (glasnost). Udenrigspolitisk har nytænkningen bl.a. manifesteret sig ved ensidi-

ge nedskæringer på militæret samt accept af en demokratisk udvikling i Central- og Østeuropa.

De fleste stater i Central- og Østeuropa har i 1990 afholdt de første demokratiske valg siden anden verdenskrig. De områder, der indtil slutningen af 1989 var totalt domineret af Sovjetunionen, er ikke længere blot at betragte som sovjetiske vasalstater.

De to Tysklænde – der siden anden verdenskrig har symboliseret det delte Europa – blev forenet 3. oktober, mindre end et år efter at Berlinmuren faldt. Til december skal det første fællestyske valg afholdes.

Begivenhederne er med til at give vilkårene for et sikkerhedspolitisk nyt Europa. Med udgangspunkt i disse vilkår står vi europæere over for den udfordring at skabe en ny sikkerhedsorden.

Den tidligere sikkerhedsorden var i høj grad et militært arrangement. Sikkerhed i det nye Europa vil være mere kompleks, idet den både vil hvile på en militær, en politisk, en social og en økonomisk stabilitet.

Den militære stabilitet sikres ved at begrænse staternes offensive evner. Vejen hertil er nedrustning og tillidsskabende foranstaltninger. Endvidere vil den militære stabilitet også i en overskuelig fremtid bygge på et militært samarbejde på tværs af landegrænserne.

Det internationale systems politiske og økonomiske stabilitet skal skabes i kraft af et veludbygget internationalt samarbejdsforum. Et sådant forum skal dække samarbejdet inden for en række emner, herunder politik, økonomi, kultur og menneskerettigheder.

CSCE-processen har gennem mere end 15 år vist sig at være en levedygtig og nyttig ramme for drøftelser om sikkerhed og samarbejde i Europa. Processen har haft en stadig større be-